

מבית

שבועון קבוצת יבנה

כ"ז בניסן תשפ"א - (9.4.21)

כיסוי לחלה, שריד יחיד מבית ילדותן של חנה ושרה טסלר (ראה כתבה בגיליון)

פר' שמיני, שבת מברכין

כניסת השבת - 18:44   צאת השבת - 19:44

קטעים מעניינים מתוך הפירוש, ובייחוד כאלה שהיו רלוונטיים לימינו אף על פי שמרביתם נכתבו במאה ה-15. בספרי "באר יצחק" החלטתי ללכת בעקבות נחמה ולהתייחס לקטעים מתוך פירושו של אברבנאל לפרשות השבוע, שהנושאים הנזכרים בהם מעוררי עניין גם כיום. מקובל לומר שהפירוש של אברבנאל לתורה מסורבל לעומת זה של פרשנים אחרים. הפירוש מסורבל לא רק בשל השאלות הרבות שהוא כותב בתחילת כל נושא, ולא רק בשל

התשובות המפורטות והמורכבות הבאות בעקבותיהן, אלא גם בשל אופן הניסוח של דבריו. לכן החלטתי להקל את הבנת הקטעים שליקטתי מפירושו על ידי הסברים קצרים ובכך להנגיש אותם ללומד. כדי להבליט את העובדה שאנו חיים במאה ה-21, החלטתי להיעזר לצורך כתיבת הספר דווקא בכתבות ובמאמרים מתוך המרשתת. וזאת, בתקווה לעורר עניין אצל הלומד של היום, הרגיל למצוא דווקא במרשתת תשובות לשאלות מתחומי דעת שונים.

אני רוצה להודות לבית הקבוצה שאפשר לי להוציא לאור את הספר, ולמיכל שליסלברג על העיצוב היפה של הכריכה.

שבת שלום!

(אפשר לעיין בספר בבית המדרש, בבית עקד ובחנות)

בפרשת השבוע "שמיני" כתוב: **"וַיֵּן וְשָׁכַר אֵל תְּשֵׁת אֶתָּה וּבְנִיךָ אֶתָּד בְּבִאֲכֶם אֵל אֱהֵל מוֹעֵד וְלֹא תִמְתּוּ חֶקֶת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם. וְלֹהֲבַדִּיל בֵּין**

הַקֶּדֶשׁ וּבֵין הַחַל וּבֵין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר. וְלְהוֹרֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל הַחֻקִּים אֲשֶׁר דָּבַר ה' אֲלֵיהֶם בְּיַד מֹשֶׁה (ויקרא י, ט-יא). את הפסוקים האלה **באר יצחק אברבנאל**, כך: "והנה ציווה אחר זה 'וַיֵּן וְשָׁכַר אֵל תְּשֵׁת', לפי שהיה לב אהרון ובניו כלב אישה מצרה על שריפת

בניו, ומפני אזהרת משה לא היו יכולים לבכות ולספוד כראוי. ומפני זה אולי ישתו יין כדי לשכוח צרתם, כמו שאמר: 'תִּנְנוּ שָׁכַר לְאוֹבֵד וַיֵּן לְמָרִי נֶפֶשׁ. יִשְׁתָּה וַיִּשְׁכַּח רִישׁוֹ וַעֲמָלוֹ לֹא יִזְכָּר עוֹד' (משלי לא, ו-ז). הנה מפני זה בא הדיבור האלה לאהרון: 'וַיֵּן וְשָׁכַר אֵל תְּשֵׁת אֶתָּה וּבְנִיךָ אֶתָּד'. כלומר: אחרי מות נדב ואביהו בשל הקריבם אש זרה, היה חשש לדעת אברבנאל שמא אהרון ובניו ישתו יין ושיכרו לשוכרה כדי לשכוח את צער האסון. ואז, במצב של שכרות, היו עלולים לא לבצע כראוי את המוטל עליהם במשכן.

הקטע הנ"ל מצוטט כמעט מילה במילה מתוך ספרי "באר יצחק" שיצא לאור לאחרונה. לפירושו של אברבנאל לתורה התוודעתי כשהכנתי שיעורים לפרשות השבוע תוך עיון בדפי הלימוד של נחמה ליבוביץ. נחמה היטיבה לשלב בדפי הלימוד

”ואני תפילתי לך ...”

שבת פר' שמיני, שבת מברכין

תפילת מנחה במשך השבוע
בשעה 19:05

18:44 - הדלקת נרות

19:00 – מנחה, קבלת שבת וערבית

08:30 - שחרית

13:30 - מנחה גדולה

17:15 - מנחה קטנה

17:30 - שיעור הרב אילעאי

19:44 - צאת שבת

נושא שיעור של הרב
אילעאי בשבת ב-17:30:
הלכות זכרון - האם צריך
לעלות לבית הקברות?

שבת שלום !!

אספת החברים תתקיים במוצ"ש ב-21.30 בזום.

מלך טוב

* לרוחל'ה ויצחק (ג'ינג'י) לנג, להולדת הנכדה, עומר, בת לאריאל ומרוה.

* לתמר ויהודה מרוז, בהגיע הנכד נדב בן קטי ולירון למצוות.

* לחנה שבט להולדת נהינה, אורי, בת לחמוטל ואריאל, ולבר המצוה של הנין, מירון,
בן אודליה ואודי, שניהם נכדים של עזרא ומנוחה.

הערת המערכת:

יום השואה חל בסוף שבוע זה, ועומד במרכזו של הגיליון.
הגיליון הבא יצא ביום שישי הבא, יתרכז בעיקרו ביום הזיכרון ויום העצמאות.

המפית של משפחת פיש / שמוליק טסלר

בשנת 1946 הגיעו חנה ושרה פיש (טסלר) ביחד עם חברתם לאה (גרוס) חסרות כל לקבוצת יבנה. ללא בית, ללא משפחה, ללא תמונות, ללא רכוש. הכול נמחק, נשדד ונגנב.

נשארו רק זיכרונות שואה שהאפילו על זיכרונות ילדות של משפחה אוהבת ומגובשת.

לאחר המלחמה כשחיפשו את ביתם ואת משפחתם, נוכחו לדעת כי הבית נגזל וכולם מתים.

אך משהו אחד הן הצליחו להוציא מהשכנים שתפסו בעלות על ביתם, על הקרקע, על החיים ועל החלומות.

הן ירדו לאיטן מהמשאית שהביאה אותן לקבוצת יבנה, אחזו בחוזקה בפריט הקרוע המלוכלך והישן, כאילו הן אוחזות בחיים עצמם. כאילו אם מישהו יפריד ביניהם, או חלילה יילקח מהן, אז כלו כל הקיצים. אוצר יקר מפז.

אני לא זוכר שאי פעם הן הציגו בפנינו את מפית החלות לשבת שאמא שלהם תפרה. הן החזיקו, החביאו, שמא המפית תיעלם.

מפית קרועה, מלאה כתמים, ללא הביטנה הצהובה.

באותם ימים אפלים בד צהוב היה מצרך נדיר ויקר מאין כמוהו. אימם הצליחה לתפור מהבטנה שלושה טלאים צהובים בצורה של מגן דוד שהיו מחוברים בסיכת ביטחון לדש הבגד. כך העבירו את הטלאים מאחת לשנייה בכל עת שהיו צריכות לצאת מהבית. כי יהודי ללא טלאי צהוב, דינו מוות.

לפני כמה שנים אמא 'שחררה'. הלכה לשמואל הכובס והשביעה אותו: "אל תעביר את המפית למחסן בגדים, אני אגיע מחר לקחת אותה ישירות מהמכבסה"

למחרת אמא הגיע למכבסה, פרשה את המפית וכל גופה רעד. שמואל לא הבין על מה הבכי.

המפית יצאה לבנה כמו אז בערבי שבתות במלקופוניה.

זיכרונות עלו וצפו. לא חשוב מה היה מתחת למפית באותם ימים קשים. אבל היו חיים, הייתה קדושה של שבת, הייתה משפחה עם הורים.

אמא מצאה במחסן הבגדים בד צהוב, ישבה כשביטנה מתכווצת מהתרגשות, ותפרה ביטנה צהובה למפית. הביטנה מקבלת בדיוק את אותו הגוון הצהוב המקורי, אך רק למספר דקות. כי לאחר שהדמעות מתייבשות מהמפית, הצהוב קצת חיוור לעומת המקור.

הדרכת מסעות "משואה לתקומה" / עם רחלי וייצמן

ומרגשים מאוד. המסע החווייתי הזה אורך בין ארבעה לחמישה ימים. מהדרום עד לצפון כולל לינה, ביקור באתרים ובמוזיאונים, מפגש עם אנשים מיוחדים, ביניהם הרבה אנשי עדות. בזמן האחרון בתי הספר בוחרים בנו כהכנה לקראת המסע לפולין, ובסוף המסע בארץ הם אומרים: לא צריך להגיע לפולין. רכשנו כל מה שרצינו במסע. השנה בגלל ההגבלות בטיסה לפולין הרבה יותר מסעות יצאו איתנו. זה היה יותר מסובך: יצאו קפסולות קטנות, היה יותר יקר. אבל הצלחנו להוציא כמה מסעות. יש לזה המון ביקוש.

איך החוויה של מפגש עם הנוער?

תלוי בהכנה שעושים בתי הספר לקראת המסע. יש בתי ספר שבגלל הבגרויות הורידו את לימוד ההיסטוריה והתלמידים מגיעים ללא רקע. זה מתסכל כי צריך לחזור על מושגים בסיסיים. רוב הנוער איכותי, הרמה שלו טובה וגבוהה, הוא רוצה ללמוד ולספוג את החוויה. באולפנות פחות רוצים להתעמק במראות קשים וסיפורי זוועה. לא באים כדי לבכות אלא כדי ללמוד, לחזור ולהמשיך הלאה. את הנוער הדתי מאפיין גם העיסוק בנושא האמוני. הנוער במסע לוקח חלק בטקסים משמעותיים. מביא כלי נגינה. הם מדהימים, וזאת חוויה חזקה מאוד לצאת איתם למסע.

מהם רגעי השיא של המסע?

המפגש עם אנשי עדות בכל מיני מקומות. למשל בכפר מיימון נפגשים עם **ראובן רוזנבלט** שיש לו פרדס ענק וחורשה של עצים מכל רחבי העולם וסיפור החיים שלו מדהים. תלמידים

בצד עבודתה כרכזת תרבות, התמקצעה רחלי וייצמן בהדרכת מסעות מבוגרים לפולין ובהדרכת בתי ספר בפרויקט "משואה לתקומה" מטעם בית העדות.

רחלי, איך הגעת לזה?

ב-2015 נסעתי כ"הורה מלווה" למשלחת לפולין עם לירון בתי, ואז החלטתי סופית שאני רוצה לעסוק בתחום. נושא השואה וההשלכות שלה היו תמיד קרובים ללבי. כשהייתי בתיכון יצאתי מטעם בית הספר לקורס הדרכה של נוער ביד ושם. התעניינתי בנושא וקראתי הרבה ספרים. כשילדי גדלו הרגשתי שאני פנויה להתמקצע ולהתמסר לזה. הנושא מאוד מורכב, ההדרכה וההסברה דורשים משאבי נפש, אבל אני רואה בזה חשיבות ושליחות.

את ההכשרה הרשמית רכשתי בבית הספר לתיירות בווינגייט במסלול הדרכה של מסעות לפולין. עשיתי את הסטאז', ולאחר שנתיים למדתי את הקורס הארוך והמעמיק של אוריאל פיינרמן בנושא הדרכות בארץ, "משואה לתקומה", והתחלתי להוציא מסעות. התיווך למסעות לפולין הוא מטעם בית העדות, שמוציא לפולין קבוצות מבוגרים, ופעמיים בשנה אני מדריכה קבוצות כאלה לפולין. בארץ אני מדריכה שבעה מסעות בשנה במסגרת "משואה ותקומה".

מי מגיע למסע "משואה לתקומה"?

בתי ספר תיכוניים, בעיקר דתיים, אולפנות וישיבות תיכוניות שלא יוצאים למסע לפולין מסיבה אידיאולוגית וכלכלית. הם יוצאים דרכנו ואיתנו למסע בארץ שלא נופל כהוא זה מהמסע לפולין. מסעות מעצימים, ערכיים

מה שהיה, ובצד זה צריך לחיות את ההווה ולהסתכל אל העתיד. כהורים וכמורים חשוב איך אנחנו רוצים להנחיל את העבר שלנו. אני חוזרת עם תחושה טובה ומודה לאלוקים על כך שאני עוסקת בזה.

לא קשה השילוב עם ריכוז תרבות בקיבוץ?
לפעמים זה דווקא משחרר. הניתוק מההווה היומיומית. עושים דברים אחרים, וזה עמוס מאוד אבל עושה לי טוב.
שוחחה: דינה ספראי

באים לשם ולא רוצים ללכת. אחריו כל דבר פחות משמעותי.

המפגש בבית העדות עם מיצג בית הזכוכית ועם דוגו, דוד לייטנר, שאחרי המפגש איתו כולם נפעמים ונרגשים.

מבחינת אתרים: הקסטל, סיפור כפר עציון, מוזיאון המחתרות בעכו, כל אזור הגליל המערבי, השיירות והאנדרטאות, והשיא של המסעות הוא הסיום בכותל.

מה זה עשה לך?

כל פעם זה מרגש אותי מחדש. אני רואה בזה שליחות. אסור לנו לעולם לעולם לשכוח את

קבוצת יבנה במיזם "רצים לזכרם"

מזמינים אתכם להצטרף לרוץ איתנו
לזכרם של חללי מערכות ישראל
במסגרת מיזם "רצים לזכרם"

ניתן להצטרף בכל שלב בכביש העוקף.
נא לבוא בחולצות לבנות.
ניתן להזמין חולצות מאתר המיזם:
[HTTPS://APP.MEMORUN.ORG/?LNG=HE](https://app.memorun.org/?lng=he)
בבקשה לשמור על מסכות וריחוק חברתי.

ביום שני, ל' בניסן, 12.4
בשעה 16:30
מתחילים בשער הצהוב
לכיוון בית ספר התיכון,
מסיימים ברחבת בית הכנסת

השנה הצטרפנו ביוזמת המועצה למיזם הארצי "רצים לזכרם".

נוער קבוצת יבנה מחולק לפי כיתות לנקודות הזנקה שונות בעוקף:

כיתה י"ב - שער הצהוב, **י"א** - הכניסה לכרם ביבנה, **י'** - שער בית העלמין,

ט' - מאחורי שכונת אין זיתים, **ח'** - הכיכר ליד גן הכלבים **וכיתה ז'** - חניית השעונים.

מזמנים אתכם להצטרף ולרוץ איתנו לזכר אוחמ'נו.

נא לבוא בחולצות לבנות.

רצים בנחת בכביש העוקף ומסיימים ברחבת בית הכנסת באירוע קצר.

הזמנים וחברת נצורים

קצרות

ק. הילה

הוידאו מאפשר להציג את העשייה השופעת של המבורכים ולראות בעיניים איזה אנשים הם.

אורחים שנקלעים לכאן מתפעלים מאוד. לא פעם אנחנו שומעים משפטים כמו: "מקום שנותן הערכה כזאת למבוגרים הוא מקום שהייתי רוצה להיות שייך אליו".

כשערכת את הסרטים הרגשתי שאני באה ממקום מאוד אוהב. הייתי פוגשת אחר כך בחדר אוכל את החבר שעליו הכנתי את הסרט, ולו לא היה מושג כמה הייתי קרובה אליו בשעות האחרונות. אגב כמעט כל עבודת עריכה היא כזאת. כעורכת אני פתאום פוגשת אדם ממקום אחר שלא הכרתי, ואומרת לעצמי: "וואו, מה שהוא עשה, ואיזה אמירות יש לו! זה מסע שגורם לי להכיר אנשים יותר טוב, ולמצוא באנשים משהו שמחבר אותי אליהם.

איזה משוברים מקבלים מהמבורכים עצמם?

עדי: "בסוף – המון פרגון. יש תהליך. הרבה פעמים יש התנגדויות בדרך, והחוגגים לא בטוחים שהם רוצים לעלות על הבמה. לא נעים להם. אבל בסוף הערב יש התרוממות רוח".

ואנחנו כבר מחכים בקוצר רוח ...

בעשור האחרון אנו עדים ביום העצמאות לפרויקט מרשים של ענף הוידאו - סרט אישי קצר ועשיר בתוכן המלווה את הברכה לבני ה-70 וה-80. הסרט מהווה "מתנת חיים", תמצית של טביעת חותמם בחיינו כאן. "עדי, אתם בטח בישורת האחרונה" פנינו לעדי קריק, "ספרי קצת מה עובר על צוות הוידאו בפרויקט הזה?"

עדי: זהו פרויקט עם כמה זרועות. צוות המפקד הוא זה שמכין את המבורכים, בוחר את כותב הברכה, ומתניע תחקיר. צוות הוידאו מצידו נערך לאירוע לפחות חצי שנה מראש. סוקר חומרים שהצטברו אצלו, ובוחר משפטים וקטעי וידאו רלבנטיים. אגב, לפעמים גם המברך נעזר בחומרי הוידאו כדי לקלוט את הדמות. בתום האיסוף מתחילה מלאכת מחשבת ענקית של התאמה בין הברכה לסרט הוידאו.

בדרך כלל בשלב הזה אנחנו נעזרים גם בתמונות סטילס מהארכיון, ומבקשים תמונות גם מהמבורכים עצמם. אנחנו אוהבים גם תמונות של המשפחה והחמולה, שמראות איזה שבט הקים מקבל הברכה.

בעבר היו מקריאים את הברכה והרגשתי שזה ערב ארוך של הקראה, כמו ברדיו.

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ונפגעי פעולות האיבה

טקס יום הזיכרון יתקיים ביום שלישי, א' באייר תשפ"א, (13.4.21)

18:30 אזכרה בבית העלמין

לחברינו ובנינו שנפלו במערכות ישראל

- קטע מוסיקאלי - *לילית יוסף*
- פרקי תהילים - *אלכס בקר*
- קדיש - *כף הציבור*
- דברים לזכרם - *ישעיה בן יהודה*
- קטע קריאה - *שרה פראמן*
- הדלקת לפיד הזיכרון - *ציון הראל*
- קטע מוסיקאלי - *לילית יוסף*
- "אל מלא רחמים" - *אלכס בקר*
- "התקווה"

בתום האזכרה יתקיים מפגש משפחות שכולות בשיתוף חברי

הקיבוץ בעלי תו ירוק, ארוחת ערב קלה, שיעור מפי הרב אילעאי,
תפילת מנחה בפרגולת חדר האוכל וסיור בתערוכת הזיכרון.

20:00 - צפירה לכניסת יום הזיכרון

לאחר הצפירה, ערב "שרים לזכרם" מוקדש לנופלים, בהשתתפות
המשפחות והחברים בהנחיית *צמית פז* בכניסה לחדר האוכל הצפוני.

יום העצמאות למדינת ישראל

ליל חג העצמאות

יום רביעי, ב' באייר תשפ"א, (14.4.21)

19:10 - תפילת מנחה

19:30 - תפילת ערבית חגיגית בבית הכנסת לבעלי תו ירוק,

ברחבת בית הכנסת לכלל הציבור.

פארצו יש יומולדת, אתם ודאי יוצאים שהיא כבר בת... 73

לאחר התפילה - מפקד יום העצמאות בדשא המזרחי, בו נציין 30

שנה ל"מבצע שלמה" ועליית יהודי אתיופיה.

הצדעה לחברינו בני ה-70, 80, 90

וחמיאות ה-73 מדינת ישראל!

יום העצמאות

יום חמישי, ג' באייר תשפ"א, (15.4.21)

8:00 - תפילת שחרית של חג בבית הכנסת.

09:00-20:00 (לאורך כל היום) - משחק ניווט סלולרי לכל המשפחה

המורחבת, הילדים והנכדים, בשילוב תוכן יבנאי קיבוצי.

❖ קלאבקאר הפתעות בשכונות !!

שנלכה פלאולה שמה!

וצדת תרבות ווצדת בית כנסת

חברים יקרים שלום רב!

אנו נמצאים בימים רגישים, מורכבים חשובים וממלכתיים
הנשזרים דרך יום השואה ליום הזיכרון ויום העצמאות.
אנו שוקדים על התוכן והמשמעות הערכית של ימים אלו.
אנו קוראים לציבור החברים להגיע לאירועים ולטקסים
לכבד את הנופלים ולהוקיר את זכרם, לחבק את המשפחות ולהיות עימן.
נוכחותכם באירועים אלו חשובה מאוד,
אנא עשו כל מאמץ לקחת חלק בהם.

לימים משמעותיים של יחד
ועדת התרבות

נר זיכרון

קלרה הרטום	א' באייר	תשע"ה	הדסה וולף	ט"ו באייר	תש"ח
חנה בן-יהודה	ב' באייר	תשע"ב	אברהם מאיר	ט"ו באייר	תש"ח
צבי ורדי	ג' באייר	תש"ח	רות מאיר	ט"ו באייר	תש"ח
דוד יעיר	ה' באייר	תשנ"א	רחל אדלר	ט"ז באייר	תשע"ב
לילי קנולר	ו' באייר	תשס"ג	רות בית אריה	י"ט באייר	תשנ"ד
אלחנן רוטשילד	ח' באייר	תשמ"א	יעקב כוכבא	י"ט באייר	תשנ"ג
רחל לצרוס	ט' באייר	תש"ס	חנה אפרתי	כ' באייר	תשנ"ז
פנינה רפל	ט' באייר	תשמ"ו	שושנה נחליאל	כ' באייר	תשנ"ט
אילה צרויה	ט' באייר	תשע"ו	אריה בר דרומא	כ"א באייר	תשס"ב
אשר גור אריה	י' באייר	תשע"ב	מרים דץ	כ"ג באייר	תשע"ד
משה-יהודה איתן	י"א באייר	תשמ"א	אסתר פרידברג	כ"ז באייר	תשס"ט
יחיאל-מיכל פרלמן	י"א באייר	תשנ"ב	משה-אריה זלקינד	כ"ז באייר	תשע"ט
דוד ברטוב	י"ב באייר	תשכ"ט	שלמה אפרתי	כ"ח באייר	תשכ"ה
חיים שטרנהיים	י"ב באייר	תשל"ו	מרדכי ויזר	כ"ט באייר	תשל"ט
שרה בן-אהרון	י"ד באייר	תשס"ז			

לחנה גדסי

השתתפותנו בצערך ובצער משפחתך

על פטירת אביך

יצחק קואמו ז"ל

קבלי את תנחומינו

בית קבוצת יבנה

לימוד קיבוצי בין פסח לשבועות / משולחנה של ועדת הדת

לחשיבתו של צוריאל "דורנו מול שאלות הנצח". המאמר נוגע גם לזמן זה של השנה, אשר בו אנו זוכרים את השואה ואת התקומה. לאחריו שני מאמרים נוספים אשר נוגעים לשאלות של התאמות באורח חיינו הדתיים לנוכח השיבה לארץ: "השלכות ותמורות ביחסי גולה-ישראל על היותנו הדתית" וכן "האבכה ועל מה אבכה", הנוגע לצומות לאחר מלחמת ששת הימים. לאחר מכן בחרנו שלושה מאמרים הנוגעים לענייני השמיטה, בהמשך ליום העיון שהיה לנו בחוה"מ פסח. לבסוף, מאמרים לקראת שבועות. אחד לקראת המפגש עם רות, על חיינו הדתיים ומקומן של הנשים בו "מעמד האישה בהלכה ובחברתנו", והשני על חשיבות לימוד התורה במסגרת "התפיסה הדתית של הקיבוץ הדתי". אנו מזמינים את הציבור לשיח על הטקסטים. שיח רעיוני, ביקורתי, מפרה. נשמח לשמוע מחשבות, ואף לקרוא מהן מעל דפי עלון זה. בשבתות הקרובות נקיים שיעורים ודיונים העוסקים בתוכנם של כמה מהמאמרים ובמשמעותם. יש למה לצפות. אנו מקווים שיהיה זה לימוד תורני מפרה עבור כולם. בב"ח לתו"ע, קובי – יו"ר ועדת דת

באיחור קל, אנו מזמינים את הציבור להצטרף אל לימוד קיבוצי בין פסח לשבועות כמיטב המסורת של השנים האחרונות. לימוד איש איש בביתו, בחברותות או בקבוצות, של טקסטים משותפים. אין צורך בהרשמה, אלא כל אחד ואחת בהרכב המתאים לכם, בליווי טקסטים, כמפורט בהמשך.

לאור כמה מהדיונים האחרונים באספות החברים, אשר נשב בהן ניחוח של שאלות על שימור ושינוי, בחינת הדרך והישענות על העבר והעתיד, וגם לקראת חגיגות שנת ה-80 לקבוצה, חשבנו שיהיה מתאים להכיר יותר לעומק את תורת הקיבוץ הדתי, ובאופן ספציפי יותר את הגותו של חברנו לקבוצה צוריאל אדמונית ז"ל.

אנו מקווים כי העיסוק בשאלות של רלוונטיות בתחומי חיינו הדתיים יהיה מעניין, ובע"ה ימשיך להיות במוקד הלימוד גם בתיקון ליל שבועות (פרטים בהמשך).

קיבצנו מספר מאמרים בעלי אופי של דיון דתי מתוך "בתוך הזרם ונגדו", והם יהיו זמינים למבקשי עותק בפינת עלוני השבת ובמשרד (מי שיש בידי עותק של הספר כמובן איננו זקוק לחוברת). החוברת פותחת במאמר שהינו צהר

לוח אודעות

תורנויות עצמאות - לידיעת החברים, לקראת אירועי יום הזכרון ויום העצמאות – כלל החברים יקבלו תורנות במהלך החג למעט תורני הרפת. תודה על שיתוף הפעולה!

אפי הספר יגיע השבוע ביום רביעי בשעות 13:00-17:00 סיון נג

תזכורת:

כבכל שנה ביום הזיכרון ארוחת הצהריים בחדר-האוכל תוגש עד 13:00. מערכת החינוך תיסגר ב-13:00 דוסי אלטמן – משי"א

סדנא דארעא חד הוא

נעמה סולטניק האירה את עינינו לפוסט מעורר מחשבה של יואל קרצ'מר רזיאל בנושא החזרה ממנייני החצרות לבית הכנסת, נושא שהעסיק אותנו בגליונות הקודמים:

Yoel Kretzmer-Raziel

1 באפריל ב-14:52

מנייני חצרות: מדוע לא נוהרים חזרה לבית הכנסת?

גם אל הסיבות החברתיות והסביבתיות החשובות שבגינן ראוי להמנע מתפילה בסמיכות לבתים. לצורך הדיון, אני מבקש להניח גם את אלה רגע בצד ולנסות להבין את סודם של מנייני החצר.

א. **אופי ייחודי** - ביקור בכל המניינים בעין צורים מראה כי לכל מניין האופי שלו, מבחינת מבנה התפילה ואורכה, סדרי הישיבה, שעות המניין ותדירותו, כמו גם בשלל ניואנסים קטנים, המאפשרים לאנשים לחוש יותר בבית במניין זה מאשר באחר או מאשר בבית הכנסת. על אף שהמניינים ביסודם שכונתיים, יש לא מעט אנשים בעין צורים המתפללים במניין שאינו הקרוב ביותר אל ביתם, כנראה מכיוון שבו הם חשים יותר בנוח.

ב. **חוסר רשמיות ושבירת גדרות** - המניינים מתאפיינים בפחות רשמיות מבית הכנסת. נכון, בית הכנסת שלנו אינו מבצר של יקיות קפדנית, אך בכל זאת, יש החשים בנוח יותר להתפלל באווירה פחות רשמית. מטיבם של דברים, במנייני החצרות נשברו חלק מהגדרות הנוקשות של התפילה בבית הכנסת, באופנים שונים: חירות גדולה יותר באשר לנוסח התפילה; תפילה עם כוס תה חמה; הפרדה פחות קפדנית בין גברים לנשים; היעדר מקומות מסומנים; הסתובבות חופשית יותר של ילדים ועוד.

ג. **הקהילתיות הקטנה** - נדמה שבחסות הקורונה חזרנו במעט לדגם הקהילתי העולה מהמשנה, שבו יש שלוש רמות של השתייכות - החצר, המבוי והעיר. על אף היותנו קיבוץ,

[דברים שכתבתי בפורום הפנימי של עין צורים, אך רלוונטיים גם למקומות אחרים, בהתאמות קלות]

הדיון על מנייני החצרות ועל החזרה לבית הכנסת מגיע בשלב שבו בכל תחומי החיים אנו ניצבים בפני התלבטות באשר לחזרה לשגרה המוכרת מלפני שנה. הדיון הזה חשוב מכדי שיתמצה בקריאות לאנשים לשוב הביתה לבית הכנסת. נדמה לי שאם יוחלט באבחת סכין לקיים מעתה מניינים בבית הכנסת בלבד תהיה זו תשובה מיראה, שמעלתה נמוכה מתשובה מאהבה.

לפני כן, רצוי לשאול את עצמנו מדוע אנשים אינם נוהרים חזרה לבית הכנסת? מה גורם לגעגועים לבית הכנסת להיות פחות עזים משהיינו אולי מצפים? לדעתי, כדאי קודם כל לנתח תופעה זו ולהניח את השיפוטיות בצד לרגע.

דומה שלאנשים שונים יש תשובות שונות לשאלה, מדוע הם אינם שבים להתפלל בבית הכנסת. אולם אף אם התשובות סותרות, השורה התחתונה, למעשה, זהה ורבים אומרים במפורש שהם שמחים במצב החדש שנוצר. נניח בצד כעת את התשובות הקשורות לקורונה - החשש מהדבקות, הרצון להביא לתפילה את הילדים שטרם חוסנו, הרתיעה שנוצרה אצל רבים בשנה האחרונה משהות במקומות צפופים ועוד. נדמה לי שברור שבסופו של דבר זה אינו העניין. מן העבר השני, ברור שיש להתייחס אל הנימוקים ההלכתיים לטובת החזרה לבית הכנסת, כמו

הרבות שיש בחזרה לבית הכנסת. מניתי כאן גורמים שונים, שכאמור אף יכולים לסתור זה את זה, אך כל אחד מהם מורה על צורך שמנייני החצר ממלאים או מניע עמוק לחוסר הגעגוע לחזרה אוטומטית למצב הקודם, אצל אנשים שונים. ויש כמובן נקודות רבות נוספות שחייבים להתייחס אליהם, לכאן ולכאן: ההפרעה לשכנים, השתתפות ונוכחות של ילדים, מקומן של נשים בתפילות ועוד.

לדעתי, לא מספיק לדרוש מהמניינים להתפרק או להכריז שעל כולם לבוא לבית הכנסת. לתחושותי, זו העת להקדשת מחשבה קהילתית - באיזו אופן ניתן לשמר משהו ממה שנוצר במנייני החצרות? לאור ההתנסות של השנה האחרונה, מה ייתן לאנשים תחושה טובה יותר בבית הכנסת? באיזה אופן ובאיזה היקף ניתן בכל זאת להמשיך לקיים מניינים אחרים, במתכונת מנייני החצר? ובאופן יסודי יותר: מה מקומה של התפילה בקהילתנו וכיצד נוכל לעצב באופן שייתן מענה רחני למעגלים רחבים יותר?

משפחת מיכל ומוטי שליסלברג במניין חצרות. צילם: אהוד איתן

המשנה במסכת ברכות (ד, ד) קובעת כי "העושה תפילתו קבע - אין תפילתו תחנונים". אחד הפירושים שניתנים למעשה זה בגמרא (כט ע"ב) הוא, "כל שאינו יכול לחדש בה דבר". בעקבות הגמרא, אני מציע לראות בשינויים של השנה האחרונה הזדמנות של ממש לחידוש ולהתרעננות.

נראה שיצירת הקהילות הקטנות עונה על צורך רגשי וחברתי של השתייכות למעגלים אינטימיים יותר.

ד. **נוחות וקרבה הביתה** - לחלק מהאנשים, הנקודה הזאת באמת משמעותית. נכון, אנחנו קיבוץ קטן והמרחקים לא גדולים, אבל רבים באמת נהנים מהיכולת לצאת ולהתפלל בצמוד לבית.

ה. **הרחבת המעגלים** - קיום של מניינים קטנים הרחיב מאד את מעגלי ההשתתפות האקטיבית בתפילות. לפתע הסתבר שיש רבים וטובים שיכולים להיות חזנים בתפילות השבת והחגים, לקרוא בתורה, לומר דברי תורה ועוד. הרחבת המעגלים מביאה, יש להניח, לתחושת שייכות יותר גדולה.

ו. **תפילה בחוץ** - על אף קשיי הקור והחום, יש משהו מרגש ומעורר מבחינה רוחנית בתפילה בחוץ. לומר "משיב הרוח" כשבאמת חשים ברוח המנשבת ו"מוריד הטל" תוך כדי עמידה בצד דשא לח; לברך "יוצר אור" כשהשמש מנצנצת בין עלי העצים ו"אשר נתן לשכוי בינה" בעת שציפורים מצייצות מסביב; לראות בעיניים ש"השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע"; לברך "ברוך עושה בראשית" כשעולמו של הקב"ה פרוש בפנינו; ואפילו לשיר "מקולות מים רבים" תוך כדי מציאת מחסה מהגשם. יש שעבורם שינוי זה הופך את התפילה לא רק לנעימה יותר, אלא למשמעותית יותר מבחינה רגשית ורוחנית.

ז. **מחויבות** - תקופת הקורונה השפיעה בשני אופנים הפוכים על המחויבות. מצד אחד, יש כאלה (גילוי נאות: אני בתוכם) שבתקופת הקורונה, גם לאחר הסגרים, צמצמו את מספר הפעמים ביום או בשבוע שבהן הם מתפללים במניין. יש להניח שגם לכך יש סיבות שונות. מצד שני, יש כאלה שבשל השייכות למניין קטן גדלה מחויבותם והם מתפללים במניין לעתים תכופות יותר מבעבר, או מגיעים לתפילה בשלב מוקדם יותר משהורגלו בו בעבר.

כל אחת מהנקודות הללו יכולה להיתפס גם כחסרון. לא ניסיתי לסנגר כאן על מנייני החצר ולכן גם אין צורך להציב כנגד זאת את התועלות

משולחנה של הנהלת קהילה / שמשון

מחוץ לבית הכנסת, במרחב הפתוח, יתפללו ילדים וחברים, תוך שמירה על רווחים בהתאם לכללי מנייני הדשא שלנו (תהיה הגברה ותאורה מתאימה).

לאחר התפילה נקיים את מפקד יום העצמאות ה-73 למדינת ישראל. מתחם הטקס יחולק בין בעלי **תו ירוק** וכל השאר שאינם מחוסנים. כל באי הטקס יתבקשו לעטות מסכות, ולהקפיד על הפרדה בין שני המתחמים.

השנה, בשל מגבלות מגפת הקורונה, המפקד יהיה לחברי ותושבי יבנה **וללא אורחים מבחוץ** למעט אורחי משפחות בני ה-70 ה-80 וה-90. מקווים ובטוחים שהנחייה זו התקבלה בהבנה. (פירוט – בפרסום ועדות התרבות ובית הכנסת)

פתיחת חדר האוכל

בתחילת השבוע נפתח חדר האוכל עם קורטוב של חגיגות, מפות פרושות על השולחן ועיצוי נוי על השולחנות. חדר האוכל פתוח כרגע **רק** לבעלי תו ירוק ואילו הנוער מגיל חטיבה שאינם מחוסנים אוכלים במשטח.

במקביל התחלנו כבר לדון במשמעויות של פתיחת חדר האוכל לארוחות הבוקר.

הקושי הגדול הוא בחלוקת המזון האישית כפי שאנו נוהגים בארוחת הצוהריים, ומדובר בצוות גדול של ענף המזון שמחלק את המזון לכל איש ואיש. לכן, בארוחת הבוקר, בשל אופייה, זה כרגע לא מתאפשר. במקביל, עולה השאלה האם כשנוכל להחזיר

אנחנו נמצאים בעשרת ימי תשועה, ימים שהביטוי "משואה לתקומה" נוכח בהם בכל יום ויום: יום הזיכרון לשואה ולגבורה, יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ולחללי פעולות האיבה, ויום העצמאות. חלק ניכר מהדיונים של הנהלת הקהילה בימים האחרונים התמקד בתכנים שניצוק לתוכם כאשר מגפת הקורונה עדיין מלווה אותנו ומאלצת אותנו להמשיך ולשמור על ההנחיות ועל בריאות הציבור. נפגשנו עם הצוותים המכינים את האירועים השונים, ביחד עם מרכזת ועדת תרבות וצוות צח"י "קורונה", והגענו להבנות ולקבלת החלטות אחראיות וזהירות, גם אם לעיתים הן למורת רוחם של חלק מהחברים.

טקסי יום הזיכרון ויום העצמאות

רבות דנו בשאלה כיצד נקיים השנה את טקסי יום הזיכרון ויום העצמאות שלנו. החלטנו, עם כל הקושי, לקיים אירוע משמעותי הכולל התכנסות חברתית לציון יום הזיכרון ויום העצמאות, ואנחנו מקווים שהכל יתנהל כשורה. באמצע השבוע שלחנו הודעה לציבור לגבי אופן התנהלותנו, ובכל זאת חשוב לנו לחזור ולבקש שנקפיד על הכללים.

בטקס הזיכרון בבית הקברות, ליד קברי הנופלים יתרכזו רק בני המשפחה הגרעינית, ואילו במעטפת החיצונית יתרכזו הציבור הרחב בעל התו הירוק.

בליל העצמאות בתפילת ערבית בבית הכנסת ישתתפו בעלי **תו ירוק** בלבד ואילו

התנגדות ליוזמה. לאור זאת, הנהלת הקהילה קיבלה בברכה את היוזמה והחליטה בישיבתה האחרונה להקים צוות שיבחן את המשמעויות החברתיות והטכניות. לאחר בדיקה וגיבוש הצעה מוסכמת של הצוות שבראשו - מטעם הנהלת הקהילה - יעמוד אסף בית אריה, עם יהודה שריד וסיון לנג, הנושא יובא לדיון והכרעת הציבור.

אספת חברים

במוצאי שבת תתקיים אספת חברים שבה נדון בשני נושאים:

הנושא הראשון - הודעת המזכירות המתאמת על ההכנות לאבן הדרך השנייה בפרויקט הבנייה, ועל המשך עבודתו של נחמיה רפל כראש מינהלת הבנייה.

הנושא השני – דיון על ההצעה להחכיר

קרקע למועצה האזורית עבור בניית כיתות לימוד נוספות בבית הספר העל יסודי. הבנייה המתוכננת לא תחרוג מהשטח הנוכחי של בית הספר ששייך עד היום לקבוצת יבנה. להחכרה יש משמעות מבחינת גיוס כספים ממוסדות המדינה. האספה תתקיים בשעה 21:30 בזום.

את ארוחת הבוקר היא תהיה באותה מתכונת כפי שהיכרנו בעבר. נושא זה נמצא בבדיקה של הנהלת הקהילה והמזכירות המתאמת, ואנחנו כמובן נעדכן.

ארוחת ליל השבת

בין שני הסגרים, הראשון והשני, נעשה ניסיון לפתוח את חדר האוכל בליל שבת, אך ההיענות היתה מועטה. אנחנו חושבים שבמספר סועדים קטן אין הצדקה לפתוח את חדר האוכל בליל שבת. יש לקחת בחשבון שבחדר האוכל יכולים לאכול כרגע רק בעלי תו ירוק, כך שלא מדובר במשפחות עם ילדים. כמו כן, אם וכאשר, את התורנות יוכלו לעשות רק מחוסנים. לקראת חזרה לשגרה מלאה נבחן את הדברים ונשתף את הציבור בשלב קבלת ההחלטות. הנושא יידון גם בוועדת שירותים בישיבתה הקרובה.

בית הכנסת - הרחבת עזרת נשים

לפני מספר שבועות פנו מספר חברות וחברים להנהלת הקהילה בבקשה להגדיל את עזרת הנשים שבקומה הראשונה בבית הכנסת על מנת לאפשר שותפות ומעורבות גדולה יותר של נשים בתפילות השבת. ועדת בית הכנסת והוועדה לענייני דת דנו בהצעה ולא הביעו

אחות כוננת בשבת פרי "שמיני" – אילה עמיר. לגבי שעות עבודתה של ד"ר מיטל במרפאה בשבוע הבא, נא להתקשר למרפאה.

ימי שישי במרפאה: ב - 09/04/21 - גלית. וב-16/04/21 - ליזט במקרים דחופים בלבד ניתן לפנות לאחות בית סביון.

ביום העצמאות המרפאה סגורה – רק במקרים דחופים יש לפנות לאחות בית סביון.

* **תזכורת!** - לבדיקות דם יש לתאם תור מראש מול המרפאה. וכן להתקשר לתיאום הגעה למרפאה, ועל אחת כמה וכמה, מי שמרגיש לא טוב, **עד להודעה חדשה יש להקפיד על הכללים !!!**

צוות המרפאה מאחל בריאות לכולם

הַמַּסַּע לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

מילים : חיים אידיסי

הַיָּרַח מִשְׁגִּיחַ מְעַל,
עַל גְּבִי שֶׁקֶה הָאֶכֶל הַדָּל,
הַמְדַבֵּר מִתְחַתִּי, אֵין סוֹפוֹ לְפָנַיִם
וְאִמִּי מִבְּטִיחָה לְאַחֵי הַקְּטָנִים :

בְּמִדְבַר דָּם אִמִּי, הַיָּרַח עָדִי
וְאֵנִי מִבְּטִיחָה לְאַחֵי הַקְּטָנִים :
עוֹד מְעַט, עוֹד קִצָּת,
וְתִגְשֶׁם הַחֲלוּם,
עוֹד מְעַט נִגְיַע לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
עוֹד מְעַט, עוֹד קִצָּת,
לְהָרִים רְגָלִים,
מֵאַמֶּץ אַחֲרוֹן לְפָנַי יְרוּשָׁלַיִם.

בְּיָרַח דְּמוּתָהּ שֶׁל אִמִּי
מִבִּיטָה בִּי ; אִמָּא, אֵל תַּעֲלָמִי ;
לוֹ הֵיטָה לְצָדִי, הִיא הֵיטָה יְכוּלָּה
לְשַׁכְנַע אוֹתָם שְׂאֵנִי יְהוּדִי.
עוֹד מְעַט, עוֹד קִצָּת,
בְּקִרּוֹב נִגְאֵל,
לֹא נִפְסִיק לְלַכֵּת לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
עוֹד מְעַט, עוֹד קִצָּת,
בְּקִרּוֹב נִגְאֵל,
לֹא נִפְסִיק לְלַכֵּת לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וּבִלְיָלָה תִּקְפוּ שׁוֹדְדִים
בְּסַכִּין, גַּם בְּחָרֵב חֲדָה,
מֵאַמֶּץ אַחֲרוֹן לְפָנַי יְרוּשָׁלַיִם.